

په ځان بسيا کېږو!

په نږدې موده کې د دولت عواید ۲۱ سلنه لوړ شوي دا د هغه مالي نظام د اصلاحاتو پایله ده چې دولت او مالي وزارت یې ژمنه کړې وه. له فساد سره د دې وزارت مبارزه کېږي شوه، د دولت د ۹۵ سلنه لوړ پورو چارواکو شتمنی ثبت شوې، په دولت کې هغه ۲۵ سلنه کار کوونکي چې د فساد رېښې په کې ځغېدلې وې

چې په را نه ډول او هم د ولسمشر تر سیوري لاندې راغلي دي چې د بډې څرک په کې نسکور ښکاري.

د ټاپي او کاسا زر پروژې چې له تاجکستان څخه به د افغانستان او پاکستان له لارې هند ته د گازو نل لیکه تېرېږي او کاسا ۱۰۰۰ چې له قرغزستان څخه به د افغانستان له لارې ۱۳۰۰ میگاواټه برېښنا ولېږدوي، په هیواد کې د پیسو نل لیکه او مزې باید وگڼل شي چې هم عاید ترې تر لاسه کېږي او هم په زرگونو ځوانانو ته په کې د کار زمینه برابرېږي.

په دې وروستیو کې د چابهار بندر چې له ایران او هند سره پري د افغانستان د سوداګرۍ د ګډون تړون لاسلیک وشو او افغان سوداګر کولی شي ټولې منځنۍ اسیا او هند ته له همدې بندره خپله سوداګري وغځوي یو ښه زېږی دی. د دې تر څنګ اوس ملګری هیواد هند غواړي چې دغه بندر هم په معیاري بڼه جوړ او هم د همدې بندر له لارې په ایران او افغانستان باندې له چین سره د اوسپنې پټلۍ وغځوي چې دا په سوداګرۍ کې د افغان دولت یوه ستره لاس ته راوړنه او همدارنګه د هند او نورو مرکزي اسیا هیوادونو د سوداګریزې ملګرتیا ښه لار ده.

د سلما بند په هیواد کې د بخت ټغر وغور او، د افغان – هند د ملګرتیا بند چې څه باندې ۳۰۰ میلیونه امریکایي ډالره لګښت پري راغی د هند له خوا جوړ او ۴۲ میگاواټه برېښنا به جوړه وي. له دې سره نوموړی دوست هیواد غواړي چې د کابل پر سیند تر دولسو پوري برېښنا کوټونه وټري. په بله کې په فراه ولایت کې د بخش اباد بند تړون د ولسمشر پر وړاندې د اوبو اوبرېښنا وزیر او یوه ایټالوي شرکت ترمنځ لاسلیک شو. د دې بند برېښنايي ظرفیت ۲۸ میگاواټه، ۱۰۴ زره هکتاره ځمکه اوبوي او په میلیونو ډالر یې په جوړېدو لګېږي.

سربکال یا په ۲۰۱۵ م کال کې چې د مالي کال دوهمه ربعه ده په عوایدو کې ۳۱۵ میلیونه افغانۍ ډېروالی راغلی چې ۲۱ سلنه لوړوالی ښيي. په وروستیو کې د مالي وزارت، افغانستان بانک او د متحده ایالاتو د پراختیایي ادارې په مرسته به د افغانستان په ګمرکونو کې E-Pay یا برېښنايي ورکړه سیستم، ورغېږي چې ټول سوداګر کولی شي خپل ګمرکي محصول د ټولو دولتي او خصوصي بانکونو له لارې وسپاري، په دې کې د فساد مخنیوی

ستري ستري هیلې مو لرلي چې په خپل هیواد کې داسې یو غږ واورو چې د کلونو جنګونو او نا خوالو توره پرده له مزي وکارې او پر ځای یې یو یو د ځان بسیایي خبر وپیل شي، که څه هم ناخوالي اوس هم شته خو هغو هیلو ته ورو ورو پل ور اخلو. په هیواد کې بنسټیز کارونه پیل شول، له فساد سره مبارزه کېږي شوه، عواید مخ په لوړه روان دي، مالي نظام اصلاح کېږي، ګمرکونه معیاري کېږي، د فساد جرړې څېړي، وړ کسان د مالي وزیر له لوري وستایل شول.

هغه کسان چې وړتیا یې لرله په مهمو پوستونو وګمارل شول او دې ته ورته ښې لاس ته راوړنې شته چې د مالي وزارت ښه رهبري په ډاګه کوي.

د مالي وزیر ښاغلی اکلیل حکیمي، د خپلې کارې مودې له پیله تر اوسه ګڼ بهرنی سفرونه کړي بهرنی مرستې یې هیواد ته را جلب کړي، په وزارت، ګمرکونو او مستوفیتونو کې یې ګڼې سمونې او اصلاحات را منځ ته کړي، نړیوالې مرستې تر اوسه پورې په رانه ډول لګېدلي. لکه څنګه چې IMF ورته د عوایدو د را ټولولو هدف ټاکلی و د مالي وزارت وکولی شول چې په ۲۰۱۴ کال کې تر ټاکلي هدف ۲۱ سلنه لوړ لار شي او همدارنګه د نوموړې ادارې له خوا له افغانستان سره په میلیونو ډالره مرسته د دې له پاره وشوه چې اړوندې ادارې نورې هم وهڅول شي.

هغه څه چې د عوایدو، سمونې او اصلاحاتو په برخه کې د نړیوالې ټولني تمه وه تر سره شوه او ورسره دا چې نوموړې ټولني د افغان دولت په ګډون دومره رضایت وښود، دا یې په ډاګه کړه چې که چېرته بهرنی مرستې افغان دولت ته ورکړل شي دوی یې په ښه او را ښه توګه لګولی شي. د ټاکنو په موده کې کومې ژمنې چې ولسمشر کړې وې اوس یې رنگ راوړی، هغه خلک چې مخ یې په بله اړولې و بېرته د خوښۍ په لوري را ستانه شول.

په نږدې موده کې د دولت عواید ۲۱ سلنه لوړ شوي دا د هغه مالي نظام د اصلاحاتو پایله ده چې دولت او مالي وزارت یې ژمنه کړې وه. له فساد سره د دې وزارت مبارزه کېږي شوه، د دولت د ۹۵ سلنه لوړ پورو چارواکو شتمنی ثبت شوې، په دولت کې هغه ۲۵ سلنه کار کوونکي چې د فساد رېښې په کې ځغېدلې وې له دندو ګوښه کړای شول. د عوایدو توپیر دومره و چې په ۲۰۰۲ کال کې زموږ عواید ۴۲۵ میلیونه امریکایي ډالره و او په ۲۰۱۵ میلادي کال کې زموږ عواید ۱،۹ میلیارد امریکایي ډالرو ته لوړ شول.

په دولت کې د ملي تدارکاتو کمپسیون جوړ شو چې تر اوسه پوري یې ګڼ قراردادونه له بېلابېلو شرکتونو سره لاسلیک کړي، دغه قراردادونه ټول په رانه بڼه دي او د میلیونونو ډالرو د ورکېدو مخه یې ونیوله. وروستی هغه یې ۵۴۲ میلیونه افغانیو په ارزښت دی،

کېږي، پیسې په اسانه ورکول کېږي او د عوایدو په ډېروالی کې رغنده رول لوبوي.